

a nádvoria, parcela č. X., zastavané plochy a nádvoria, parcela č. X., zastavané plochy a nádvoria, opätovne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a úspešnému navrhovateľovi priznal právo na ich náhradu v sume 438,72 eur (13.217,--Sk).

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k pk. vložke č. X. pk. parcela č. X. o výmere 3 240 m², ktorá v čase vyvlastnenia zodpovedala vtedy EN parcele č. X. (vyvlastňovacie rozhodnutie z roku 1967) stotožnil s názorom správneho orgánu, že v konaní nebolo preukázané, že E. C., rod. Š. bola v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení Mestským národným výborom (ďalej aj ako „MNV“), odborom výstavby a vodného hospodárstva Ružomberok č. 330-181/1967 z 5. júna 1967, vlastníčkou predmetnej parcely v celosti, a to napriek tomu, že z vyvlastňovacieho rozhodnutia bolo zrejmé, že MNV jej vlastnícke právo odvodzoval na základe dlhotrvajúceho úžitku, držby a náhradného vlastníctva za zabratý pozemok v H. pri T.T., keďže tieto skutočnosti z vykonaného správneho dokazovania neboli preukázané a taktiež nebolo dokázané, že by E. C., rod. Š. vlastníctvo k tejto parcele nadobudla v súlade s predpismi účinnými do roku 1967. Vo vzťahu k vyvlastnenej parcele č. X. zapísanej vo vložke č. X., katastrálne územie R. (pôvodná EN parcela č. X.) uviedol, že z dôvodu nemožnosti pripojenia kompletného vyvlastňovacieho spisu bývalého MNV, odboru výstavby a vodného hospodárstva Ružomberok č. Výst. 330-181/1967 a ani originálu rozhodnutia z 5. júna 1967, keďže tento sa podľa vyjadrenia Štátneho archívu v Bytči, nezachoval, nebolo možné v konaní ozrejmiť relevantné skutočnosti týkajúce sa doručovania predmetného rozhodnutia a následného vyznačenia právoplatnosti dňom 24. augusta 1992; konkrétne nebolo možné overiť autentickosť a pravosť vyznačenej doložky právoplatnosti, a či skutočne vyvlastňovacie rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť až po niekoľkých desiatkach rokov od jeho vydania a smrti E. C., rod. Š. Krajský súd však napriek tejto skutočnosti, nesúhlasne s názorom odporcu, mal jednoznačne za to, že vlastníctvo k pk. parcele č. X. prešlo v rozhodnom období na štát (štátny podnik Bavlnárske závody V. I. Lenina v Ružomberku), poukazujúc predovšetkým na faktické prevzatie predmetných pozemkov štátom po roku 1967, ktorý tieto pozemky na základe neskôr vydaných rozhodnutí (Rozhodnutie o povolení stavby materskej školy a detských jasiel' č. 99-931/1968 a Kolaudačné rozhodnutie č. 99-2750/1980) následne zastaval svojimi stavbami, riadne ich užíval, a preto na tejto skutočnosti nezmení nič ani fakt, že ako vyplýva z vyjadrenia Správy katastra Ružomberok, vo vzťahu k pôvodným parcelám č. X. a X. (v čase vyvlastnenia EN parcelám č. X. a č. X. katastrálne územie R.) nedošlo v rozhodnom období v evidencii nehnuteľností k zápisu zmeny vlastníckeho práva z doterajších vlastníkov na štát a upriamil pozornosť na to, že v prípade prechodu vlastníctva na štát po roku 1967 vyvlastňovacím rozhodnutím, nemal zápis prechodu vlastníctva na štát v evidencii nehnuteľností konštitutívny charakter. Preto s poukazom na uvedené, krajský súd odvolávajúci sa na ustanovenie § 250j ods. 2 písm. a/ OSP zrušil napadnuté rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol podľa § 250l ods.2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 438,72 eur (13.217,--Sk) pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia, a to za 1 úkon právnej služby v roku 2007 (prevzatie a príprava zastupovania) v sume 45,51 eur (1.371,--Sk),

náhradu hotových výdavkov (ďalej len ako „režijný paušál“) v sume 5,91 eur (178,--Sk), za 2 úkony právnej služby v roku 2008 (podanie odvolania, účasť na pojednávaní) á 48,66 eur (1.465,--Sk), t.j. 97,32 eur, 2 x režijný paušál á 6,31 eur, (190,--Sk) t.j. 12,62 eur, 19% daň z pridanej hodnoty v sume 27,12 eur (817,--Sk), náhradu za stratu času v sume 126,67 eur (3.816,--Sk) a cestovné náhrady v sume 123,51 eur (3.721,--Sk).

Proti vyššie uvedenému rozsudku krajského súdu podal odporca v zákonnej lehote odvolanie, dožadujúc sa jeho zrušenia a potvrdenia napadnutého rozhodnutia (§ 250q ods. 2 OSP), vytýkajúc prvostupňovému súdu nesprávne právne posúdenie veci, keď mal za to, že nemožno stotožňovať prevzatie pozemkov do užívania a ich následné zastavanie štátom, s prechodom vlastníckeho práva. Namietal ďalej, že Mestský národný výbor v Ružomberku, konajúci na základe žiadosti Bavlnárskych závodov V. I. Lenina v Ružomberku o vyvlastnení pozemkov – pkn. parcel č. X. až X. katastrálne územie R., napriek tomu, že konanie o vyvlastnení právoplatne neukončil, následne vydal stavebné a kolaudačné rozhodnutia. Odporca však aj napriek tejto skutočnosti zastal názor, že na základe riadne a úplne zisteného skutkového stavu, nebolo navrhovateľom preukázané splnenie podmienky zakotvenej v ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., a to prechod vlastníctva na štát alebo inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990, a z uvedeného dôvodu vyhodnotil svoje rozhodnutie za zákonné.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu, stotožniac sa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ako aj v prv vydanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo/50/2007 z 18. decembra 2007 uviedol, že skutkové zistenia o zastavaní pozemkov sú dôkazom potvrdzujúcim prechod vlastníctva k pozemkom z pôvodnej vlastníčky na štát, nie však z dôvodu vyvlastnenia, ale z dôvodu prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. o/ reštitučného zákona, keďže k zastavaniu predmetných pozemkov došlo už v roku 1972 a 1980 a samotný zápis kolaudačného rozhodnutia do katastra nehnuteľností mal len evidenčný a nie konštitutívny účinok. Uviedol ďalej, že odporca reštriktívnym výkladom zákona č. 503/2003 Z.z. a nesprávnym právnym posúdením zamietol, dôvodiac nesplnením zákonnej podmienky ustanovenej v § 2 ods. 1 reštitučného zákona, jeho reštitučný nárok, pričom nesplnenie tejto podmienky vyvodil iba z pečiatky právoplatnosti na vyvlastňovacom rozhodnutí č. 330-181/1967, podľa ktorej rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24. augusta 1992. Poukázal na to, že hospodárska zmluva, ako aj jej dodatok a geometrický plán na zameranie skutočného stavu parc. č. X., X., X., X., X. vyhotovený v dňoch 15. júla až 31. júla 1992, overený Územným orgánom geodézie a kartografie dňa 5. augusta 1992 pod číslom 1218, sú jednoznačným dôkazom toho, že dotknuté nehnuteľnosti boli vo vlastníctve, resp. v správe štátu už pred právoplatnosťou vyznačenou na vyvlastňovacom rozhodnutí. Uviedol, že vyvlastňovacím rozhodnutím z roku 1967 boli okrem iného aj pozemky alebojej matky vyvlastnené pre účel stavby škôlky a detských jasí, rozhodnutím č. Výst. 99-931/1968 zo dňa 16. apríla 1968 Mestský národný výbor, odbor výstavby a vodného hospodárstva v Ružomberku povolil stavebníkovi Bavlnárske závody V. I. Lenina

v Ružomberku, stavbu materskej školy, detských jaslí a hospodárskeho pavilónu a rozhodnutím MNV, odboru výstavby v Ružomberku zo dňa 4. decembra 1972 bolo k novostavbe materskej škôlky a detských jaslí vydané užívacie povolenie, odvolávajúce sa na rozhodnutie o povolení stavby č. 99-931/1968, ktorým bolo skonštatované, že stavba bola daná k užívaniu od 15. novembra 1972. Zdôraznil, že obidve vyššie citované rozhodnutia sú dôkazom toho, že v roku 1972 bol už naplnený účel vyvlastnenia, a to stavbou materskej školy a detských jaslí, postavenou na vyvlastnených pozemkoch vo vlastníctve štátu – Bavlnárskych závodov TEXICOM, š.p., a neskôr v roku 1980 stavbou plavárne pre materskú školu a detské jasle. Záverom uviedol, že vyššie citované rozhodnutia dostatočne spochybňujú správnosť vyznačenia právoplatnosti na rozhodnutí o vyvlastnení č. 330-181/1967 z 5. júna 1967 a stotožnil sa s právnym názorom prvostupňového súdu, že bez ohľadu na vyznačenie doložky právoplatnosti, došlo na základe vydaného vyvlastňovacieho rozhodnutia k faktickému prevzatiu predmetných pozemkov štátom, a to tým, že štát prostredníctvom štátnych podnikov predmetné pozemky od vlastníkov prevzal, zastával svojimi stavbami a následne užíval.

V doplňujúcom vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhovateľ uviedol, že parcela č. X. bola daná vcelku do vlastníctva jeho matky E. C. na základe výmeny za parcelu č. 4065/b (4065/501) pri T., a to ešte pred vyvlastnením častí z parcel č. X. a X. v hone V.V. – katastrálne územie R., uskutočnenom v roku 1967 a zároveň uviedol, že parcelu č. X. (X.) Správa katastra v Ružomberku v roku 1992 administratívne vyriešila tak, že jej vlastníkom sa stalo Mesto Ružomberok (list vlastníctva č. X.), avšak parcela č. X. v hone „V.“ z Mesta Ružomberok do vlastníctva jeho matky prevedená nebola.

Z uvedených dôvodov, preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline potvrdil a zaviazal odporcu k náhrade trov konania.

Slovenský pozemkový fond, ako osoba zúčastnená na správnom konaní, vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím, ako i s dôvodmi uvádzanými odporcom v odvolaní žiadajúc, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

Mesto Ružomberok, ako osoba zúčastnená na správnom konaní, vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedlo, že v danej právnej veci nepozná žiadne právne relevantné skutočnosti, majúce vplyv na konanie a rozhodnutie súdu vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c veta prvá a § 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku. Preto pri aplikácii jeho ustanovení treba postupovať veľmi citlivo, aby nedošlo k ďalším krívdám.

Zákon č. 503/2003 Z. z. v § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. a § 37 až 39 zákona SNR č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v poradí taxatívne ustanovenom v písmene a/ až e/.

Podľa § 3 ods. 1 písm. m/ zákona č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku **vyvlastnenia bez náhrady**.

Podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si

oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3. Právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004), žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 a taktiež žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie č. 2R 5-2008/00053-13N zo dňa 9. júna 2008, ktoré odporca vydal opätovne po zrušení jeho predchádzajúceho rozhodnutia č. 2R 24-2006/00136-13N zo dňa 20. septembra 2006 rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 25Sp/23/2006-51 zo dňa 29. januára 2007 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo/50/2007 zo dňa 18. decembra 2007. Uvedenými rozhodnutiami bola správne orgánu uložená povinnosť zistiť úplne a presne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie, zamerajúc dokazovanie na ozrejenie skutočnosti, či od vydania vyvlastňovacieho rozhodnutia, t.j. odo dňa 5. júna 1967 až do 1. januára 1990 neprešlo vlastníctvo k predmetným pozemkom z pôvodnej vlastníčky E. C., rod. Š. na štát alebo inú právnickú osobu a taktiež, či E. C., rod. Š. bola v čase vydania vyvlastňovacieho rozhodnutia výlučnou vlastníčkou aj pk. parcely č. X. Za týmto účelom správny orgán doplnil dokazovanie v intenciách právneho názoru súdu (§ 250j ods. 6 OSP) a na základe takto vykonaného dokazovania, dospel k totožnému právne názoru zachytenému v jeho predchádzajúcom rozhodnutí a opätovne rozhodol, že navrhovateľovi nenavrátí vlastníctvo a neprizná právo na náhradu za pozemky v katastrálnom území R. pôvodne vedené v pozemnoknižnej vložke č. X., parcela č. X., o výmere 900 m², roľa, v podiele 1/2 a v pozemnoknižnej vložke č. X., parcela č. X., o výmere 950 m², roľa v podiele 1/1, dôvodiac vo vzťahu k pk. parcele č. X. nesplnením podmienky uvedenej v ustanovení § 2 ods. 1 reštitučného zákona, keďže podľa jeho názoru vlastnícke právo k uvedenému pozemku neprešlo v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990, teda v tzv. rozhodnom období, z pôvodnej vlastníčky E. C., rod. Š. na štát alebo inú právnickú osobu, a to ani v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 písm. o/ reštitučného zákona (prevzatie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu), argumentujúc tým, že v tomto období nebolo výnimkou, ak dochádzalo k zastavovaniu pozemkov bez toho, aby boli vlastnícke vzťahy vysporiadané a vlastníctvo nebolo odňaté, t.j. stávalo sa na cudzom pozemku a vo vzťahu k pk. parcele č. X. mal navyše za to, že aj po doplnení dokazovania nebolo preukázané, že E. C., rod. Š. bola v čase vydania vyvlastňovacieho rozhodnutia výlučnou vlastníčkou uvedenej parcely.

Podľa § 3 ods. 1 písm. o/ zákona č. 503/2003 Z. z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku **prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.**

Prechod vlastníckeho práva na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období v dôsledku prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu malo viacero podôb, medzi ktoré môžeme subsumovať nielen nadobudnutie vlastníckeho práva štátom alebo inej právnickej osoby premietnutého aj do pozemkovej knihy, resp. do evidencie nehnuteľností na základe validného rozhodnutia, ale aj tzv. okupáciu nehnuteľnosti, teda jej faktické prevzatie štátom bez právneho dôvodu, ktorá v danom prípade nebola zaznamenaná v príslušnej evidencii nehnuteľností v podobe zmeny vlastníka predmetných nehnuteľností. Podľa názoru odvolacieho súdu z gramatického a logického výkladu vyššie citovaného ustanovenia (§ 3 ods. 1 písm. o/) explicitne nevyplýva, že by reštitučný zákon podmieňoval právnu relevantnosť daného reštitučného titulu **prechodom** vlastníctva k nehnuteľnosti, ale postačujúcim je prechod nehnuteľnosti do moci štátu alebo právnickej osoby.

V danom prípade skutočnosť faktického prevzatia predmetných pozemkov štátom na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia a ich následné zastavanie a užívanie, je nezvratným dôkazom usvedčujúcim danosť reštitučného titulu ustanovenom v § 3 ods. 1 písm. o/ reštitučného zákona. Preto vo vzťahu k tejto skutočnosti je vyznačenie právoplatnosti na vyvlastňovacom rozhodnutí po 25 rokoch právne irelevantné a z uvedeného dôvodu, odvolací súd námietku odporcu poukazujúcu na nesplnenie jednej zo základných podmienok ustanovenej v § 2 ods. 1 reštitučného zákona, vyhodnotil **za nedôvodnú**.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné, vzhľadom na podanie navrhovateľa, ktoré mu bolo doručené dňa 21. septembra 2010, záverom uviesť, že v rámci odvolacieho konania mu neprináležalo posudzovať aj oprávnenosť jeho reštitučného nároku vo vzťahu k pk. parcele č. X. – roľa o výmere 1 011 m², nakoľko je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporcu opätovne, v súlade s právnym názorom súdu, rozhodnúť o uplatnenom nároku navrhovateľa, a to aj s prihliadnutím na jeho podanie doručené odvolaciemu súdu dňa 21. septembra 2010.

Z vyššie uvedených dôvodov, podľa názoru odvolacieho súdu, nepochybil prvostupňový súd, keď rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP a § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP, § 142 ods. 1 OSP a § 151 ods. 1 a 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi, súc neviazaný výrokom rozsudku o prisúdení náhrady trov konania, vyhlásenom dňa 30. marca 2011 náhradu trov konania nepriznal, nakoľko tento si nesplnil svoju povinnosť a nevyčíslil ich v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku a zo spisu mu žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 30. marca 2011

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth